

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Agens De Rebus Ecclesiæ Sacris, & profanis, earumque usu, acquisitione,
conservatione, & alienatione

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 4. De Codicillis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61834)

Idem iun. Gloss. Adde plures differentias, de quibus latius in §. sequenti dicemus.

V. Idonei testes non sunt impubes, servus, furiosus, mutus, surdus, & prodigus, interdicitus, item scriptus haeres, & qui eidem, vel testatori ratione patriæ potestatis conjunctus est. §. in testibus 9. & §. seq. *Instit. de testam. ordinandis.* Admittitur autem speciali jure legatarius, & fideicommissarius singularis, eorumque filii puberes, & alii in potestate existentes §. *Legatariis autem Instit. eod.* Neque per hoc in propria causa testimonium ferunt, sed ad confirmationem testamenti principaliter adsunt, cui annexum est, quod in illorum credit utilitatem. *Azor. III. l. 13. c. 28. Cardin. Lugo Diss. 24. Sect. 1.*

VI. Quod religiosi, & fratres minores in testamento testes assistere possint, etiam absque licentia Prælati sui, concedit *Bald. in l. 1. C. de sacros. Eccl. & in Auth. ingressi no. tit. 1a. son. quoque in l. Hac consultissima C. de testam. Gomez. verò limitat in l. 3. Tauri num. 28.* ut licentia Superioris necessaria sit in testamento, in scriptis tempore testamenti, in nuncupativo autem tempore dispositionis. *Clarus hoc tit. q. 55. n. 7. Guido Papa Decis. 517. Vasq. c. 1. §. 3. Dub. 1. n. 11. Roder. Tom. III. q. 71. art. 2.*

VII. Ad extremum omnis, qui à Jure in judicio prohibetur esse testis, prohibetur quoque in testamento adhiberi. Item quoscunque lex propter flagitia & impietatem suam intestabiles facit ad testificandum non admittuntur. Cum enim quis intestabilis jubetur esse, eo pertinet, ne ejus testimonium recipiatur, & eo amplius, ut quidam putant, ne ipsi dicatur testimonium. *l. 26. ff. qui test. fac. poss. l. 4. C. de hæreticis.* Notas bono-

rum testium non nemo comprehendit in his Versiculis.

Conditio, sexus, ætas, discretio fama.

Et fortuna, fides, in testibus ista requiruntur.

V. Panorm. in c. cum nuncius de testibus & Barb. eod. titulo. *Schneidev. l. 2. Institut. tit. 10. §. Testes. Armilla. V. Testam. n. 8.*

VIII. Quando vir & uxor, vel alii duo simul testamentum condunt, non opus est duplicato numero testium, & duplici solennitate, quia singuli in utroque testamento subscribunt, & testificantur. *Burgos. Sanchez apud Card. Lugo Diss. 24. Sect. 1. num. 11. VVesenbec. in l. 28. Pandectas num. 13.* Possunt etiam duo in eadem charta testamentum facere, sequere mutuo instituere; quamvis id de raro contingentibus esse videatur. *Clarus q. 60.*

§. IV.

De Codicillis.

I. **C**odicillus dicitur, quasi parvus codex, seu libellus aut scriptura ultimam voluntatem continens absque directa hæredis institutione. *Tholos. l. 43. c. 1. num. 3.* A testamento differt duobus modis. *Primo*, quia non fit ad instituendum hæredem (nisi interdum ex privilegio, uti militibus licet) sed ad aliquid in testamento mutandum, addendum, vel demendum, vel ad faciendam fideicommissariam institutionem. *Secundo*, in codicillo sufficiunt quinque testes etiam non rogati, inter quos mulieres quoque admittuntur, cum in testamento solenni septem requirantur, sique rogati, masculi tantum, & puberes. Hinc fit, ut si testator significet, se velle dispositionem suam

suam valere meliori modo, quo potest, eam vim Codicillus habeat, ut etiam si testamentum defectu solennitatis non valeat, quâ testamentum, id est, quoad institutionem hæredis directam, valeat tamen, quâ Codicillus. Unde ulterius sequitur 1. ut legata tali testamento inserta sint solvenda. 2. si testator *ἀπαις* instituat hæredem extraneum, institutio illa directa habebit vim Substitutionis fideicommissariæ. Nam frater, vel alius, qui ab intestato succedit, obligatur illi tradere hæreditatem retentâ solum illius quartâ parte, quæ vocatur Trebellianica. 3. si testator liberos habeat, illis cedit legitima tantum; reliqua omnia extraneus hæres capiet. *Tholos. lo. cit. Melonius Tir. 33. Molina Diss. 131. Rolandin. de Codicill. §. in quibus Tanner. D. 4. quest. 8. Dub. xi. num. 298.*

II. Codicillus ad similitudinem testamenti dupliciter fieri potest. *Primò* per scripturam adhibitis quinque testibus, qui subscribant nomina sua etiam absque sigillis. *Secundò* per nuncupationem sine scripto, si testator voluntatem suam declaret coram quinque testibus, quamvis illa postmodum scripto concipiatur. Quod ad hæredem & legata, differentia hæc est: Hæredem testator proprio ore saltem ad interrogationem alterius nominare debet *l. iubemus C. de testam.* At legata solo verbo constitui possunt, si morbo impeditus testator articulatè loqui nequeat. *l. natus ff. de legatis. V. Vesenbec. in l. 29. Pandect. et. 7. num. 6. & 7. Azor. l. 6. Rubr. 7. Tanner. D. 4. quest. 8. Dub. xi. Franc. Marcus Decis. 319. Tuschus V. Concl. 404.*

III. Unus an plures codicilli fiant, non interest, modo contrarii non sint: alias posterior priorem tollit. *l. Divi §. Codicillos ff. eod. l. Cum proponatur C. eod.* Duo autem testamenta simul non constituent: posterius enim semper expungit prius, modò legitimè factum sit, etiam cum nemo ex illo hæres existeret, vel quia renuit institutus, vel quia vivo testatore decessit: quo in eventu hæredes ab intestato proximi vocantur *§. posteriore instit. quibus modis testam. infirmantur. l. 3. C. de Codic. Tholos. l. 43. 6. 1. n. 13.*

IV. Quemadmodum Codicillus cum testamento, ita sine illo fieri potest. Aliquando antecedit testamentum, aliquando sequitur: aliquando simul jungitur. *§. Non tantum Instit. de Codicillis. l. conficiuntur ff. eod.* Si nullum testamentum factum sit, ejus loco erit codicillus obligans hæredem ab intestato etiam posthumum *l. ab intestato ff. eod.* Posthumus autem in testamento neglectus irritum reddit testamentum, in quo sui nulla mentio sit. *l. 1. C. eod.* Si autè clausula verbis futuri temporis addita est, posthumi saltem in genere putantur nominati, & fideicommissum operatur retenta sola legitima, non Trebellianica *Card. Tuschus V. clausula Codicillaris Concl. 292.*

V. Si testator dicat quidem velle se testamentum condere, non adhibeat tamen necessariam solennitatem, manifestum est, nihil operari: si tamen clausulam codicillarem addat expressè vel tacitè. Si hæc dispositio non valeat ut testamentum, valeat eo modo, quo valere potest, valebit, ut codicillus, modo nihil requisitum desit *l. 1. ff. eod. l. ult. §. illud quoque*

